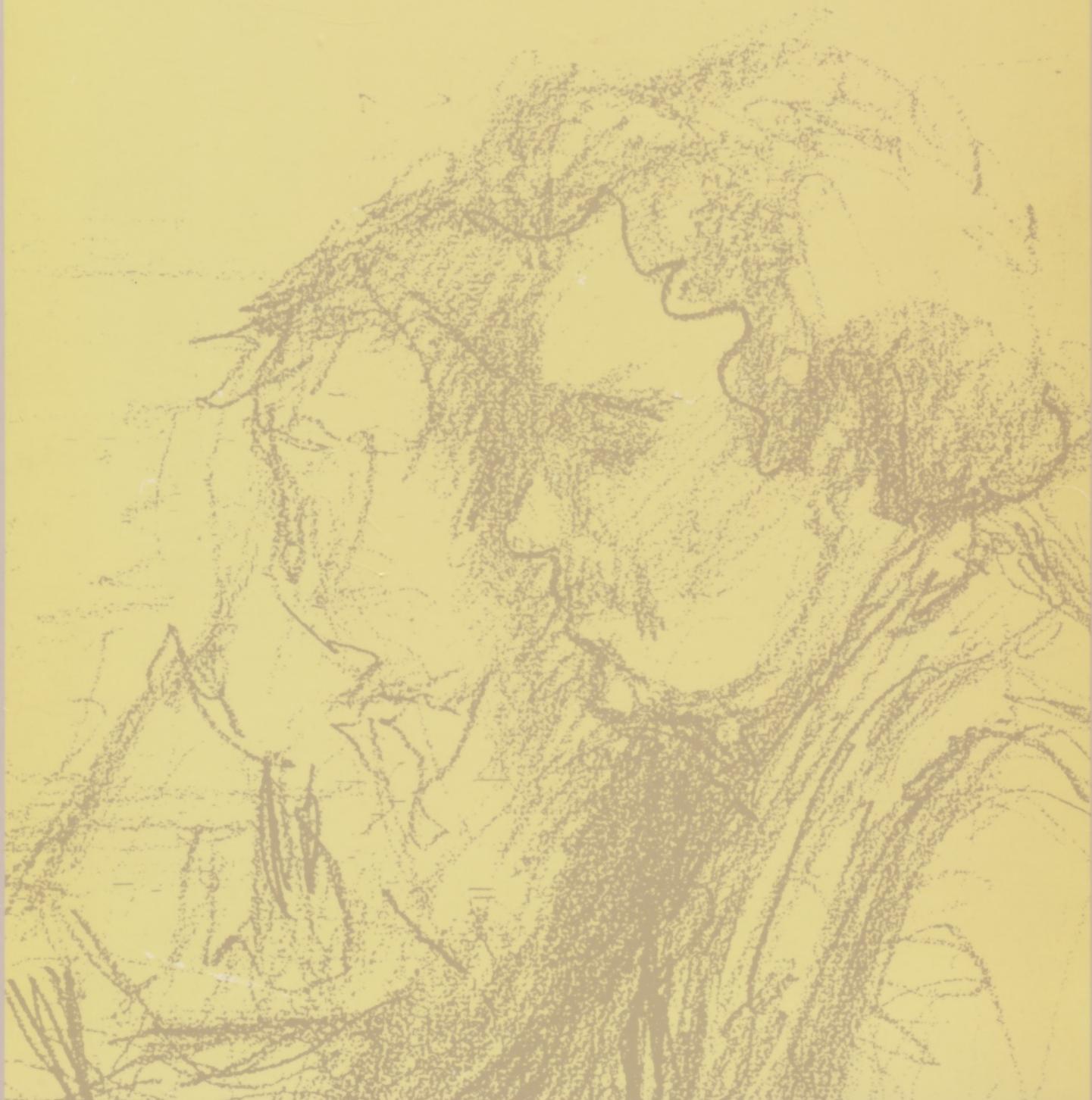

projekt migranten

stadsvernieuwing en opbouwwerk in rotterdam

Samenvatting

In dit voortgangsverslag wordt een overzicht gegeven van het verloop van het 3-jarig ontwikkelingsproject migrantenopbouwwerk. Als bijlagen bij het verslag zijn opgenomen:

- korte interviews met de migrantenopbouwwerkers over hun werkzaamheden
- verslag van een onderzoek naar de taken m.b.t. individuele hulpverlening
- een samenvatting van het evaluatie-onderzoek naar de ontwikkeling van het migrantenwerk dat werd verricht door drs. T. van der Pennen, Onderzoekscentrum Ruimtelijke Ontwikkeling en Volkshuisvesting Rijksuniversiteit Leiden; het evaluatie-onderzoek werd verricht in opdracht van de dienst Volkshuisvesting gemeente Rotterdam, in overleg met het Bureau Inspiraak Begeleiding en I.O.R.

1. Opzet van het project

Vanaf 1985 zijn 12 migrantenopbouwwerkers van Turkse, Marokkaanse en Kaap-Verdiese afkomst werkzaam bij bewonersorganisaties. Zij zijn aangesteld in het kader van een 3-jarig ontwikkelings-project 'Migranten, stadsvernieuwing en opbouwwerk' dat werd opgezet in een overleg van het Instituut Opbouwwerk Rotterdam, de Dienst Volkshuisvesting en het toenmalige project Migranten van de gemeente Rotterdam.

Financiering vindt plaats vanuit de Rijksbijdrage-regeling etnische minderheden waarvan een deel wordt besteed op het terrein van de volkshuisvesting.

Binnen dit budget vond in 1985 een verschuiving plaats van "stenen naar mensen" op basis waarvan functionarissen werden aangesteld om migranten meer te betrekken bij het stadsvernieuwingsproces.

Op voorstel van het I.O.R. werden de migrantenopbouwwerkers aangesteld in het kader van een stedelijk georganiseerd project, zodat kon worden voorzien in personeelsbeleid en werkbegeleiding, informatie-uitwisseling, scholing en deskundigheidsbevordering, werkontwikkeling en het bewaken van de doelstellingen van het project. Voor deze taken is 40 uur staftijd beschikbaar.

De migrantenopbouwwerkers werden aanvankelijk, onder protest, aangesteld op basis van halfjaarlijkse arbeidskontrakten met de gemeente Rotterdam (net als extern deskundigen), met detachering bij het I.O.R. In het kader van de verzelfstandiging van de bewonersondersteuning volgde een 3-jarig kontract op basis van de CAO-Welzijn met het I.O.R. vanaf 1986. De looptijd van het project werd op dat moment bepaald op april 1986 - april 1989.

Onderdeel van het project vormen naast de 12 migrantenopbouwwerkers die in het kader van het project werden aangesteld 4 migrantenopbouwwerkers die op andere subsidietitels werden aangesteld bij het I.O.R.

De ontwikkeling van de kwaliteiten voor dan ook een centraal element in het project.

De doelen van het projekt werden als volgt omschreven:

- a) het leveren van een bijdrage aan de organisatie van migranten rond problemen op het terrein van de woon- en leefsituatie in de wijk, zodat migranten binnen de bestaande (machts)structuren op wijknivo (zoals projektgroep stadsvernieuwing, wijkwelzijnsplanning) hun belangen kunnen behartigen en de voor verschillende groepen migranten geëigende organisatievormen kunnen ontwikkelen
- b) het leveren van een bijdrage aan de vorming van professioneel kader van migranten door middel van scholing en deskundigheidsbevordering van opbouwwerkers van Turkse, Marokkaanse en Kaap-Verdiese afkomst.

Bij de opzet van het projekt werd gekozen voor een brede opbouwwerk-taakstelling.

In onderling overleg werden de (4) workers, waarvan de taakstelling zich beperkt tot inspraakbegeleiding in de stadsvernieuwing, ondergebracht bij het Buro Inspraak Begeleiding van de dienst Volkshuisvesting.

De migrantenopbouwwerkers van het I.O.R. hebben een bredere taakstelling die naast inspraakbegeleiding individuele hulpverlening (spreekuur) bevat en het leveren van een bijdrage aan organisatie-ontwikkeling. De terreinen en noemers waarop organisatie-ontwikkeling plaatsvindt werden bij de opzet van het projekt nadrukkelijk open gehouden om ruimte te bieden voor groepsvorming op andere thema's dan gangbaar binnen bewonersorganisaties.

Richtinggevend bij de start van het projekt was een werkwijze met een gefaseerde aanpak: via spreekuren en voorlichting/advies m.b.t. de stadsvernieuwing het opbouwen van kontakten en het scheppen van een vertrouwensbasis die kan leiden tot kadervorming en organisatie-ontwikkeling.

2. Ontwikkeling en werkzaamheden

In de beginfase van het projekt lag het zwaartepunt op het scheppen van werkvoorraarden binnen de bewonersorganisaties en op scholing en deskundigheidsbevordering.

Bij de start van het projekt had één van de aangestelde opbouwwerkers een HBO-opleiding voltooid, de overige opbouwwerkers volgden nog een opleiding. Op het moment heeft het merendeel van de opbouwwerkers de HBO-opleiding afgerond.

Naast de school vormden m.n. ook de bewonersorganisaties een leerplaats. De bewonersorganisaties vormen de leerplaats bij uitstek als het gaat om inzicht en vaardigheden t.a.v. krachtenvelden en netwerken in de wijk, de werking van het gemeentelijk apparaat m.b.t. huisvesting, woningverbetering en voorziening en patronen van georganiseerde belangenbehartiging. Praktiese kennis en vaardigheden op deze terreinen zijn onmisbaar voor professioneel kader van migrantengroepen om met goed gevolg te kunnen opereren binnen de sterk geprofessionaliseerde belangenbehartiging in het Rotterdamse. De ontwikkeling van die kwaliteiten vormt dan ook een centraal element in het projekt.

Naast leerplaats vormen de bewonersorganisaties voor de migrantenopbouwworkers ook vanaf het begin een strijdperk van uiteenlopende belangen en visies.

De migrantenopbouwworkers werden gedetacheerd bij de bewonersorganisaties in Crooswijk, Charlois, Bospolder/Tussendijken, Oude Westen, Oude Noorden, Hillesluis, Feijenoord, Spangen, Kralingen, Provenierswijk en Middelland.

Het beleid en de ervaring van bewonersorganisaties m.b.t. het betrekken van migranten bij de organisatie verschilden sterk. Migranten maakten in de meeste wijken gebruik van het spreekuur. In een aantal wijken werden 2- of 3-talige buurtkranten uitgegeven. In enkele wijken werden interculturele ontmoetingsdagen en wijkfeesten georganiseerd. Maar het patroon van de meeste organisaties was sterk gericht op de autochtone bevolking en migranten hadden binnen de meeste organisaties geen eigen plek. Daar kwam bij dat het project startte in een nogal gepolariseerde situatie die zich uitte in tegenstellingen rond het spreidingsbeleid en in de opkomst van georganiseerd racisme.

Een belangrijke inzet van het migrantenopbouwwerk is tegenstellingen en spanningen tussen bevolkingsgroepen bespreekbaar en vervolgens onderhandelbaar te maken.

Het spreekt voor zich dat deze methode van "gekontroleerd konflikt" een risikovolle onderneming vormt voor de betrokken opbouwworkers.

Dat werd versterkt door het gegeven dat de diskussie in veel gevallen werd gevoerd in termen van het takenpakket van de migrantenopbouwworker en de verschillende verwachtingen daarvan.

De vanuit het project aangegeven kaders en taakstelling boden enig houvast, maar het was voor een groot deel aan de opbouwworkers zelf om zich een positie te verwerven, zowel binnen het bestaande team van beroepskrachten als binnen de organisatie in haar geheel.

In de beginfase van het project bracht dit proces sterke aandacht mee voor de ontwikkeling van een professionele houding met de noodzakelijke balans tussen betrokkenheid en distantie en voor het gelijk optrekken van migrantenopbouwworker en de reeds aanwezige "autochtone" opbouwworker.

Ondanks de spanningsvelden waarin wordt gewerkt en de zware belasting van de migrantenopbouwworkers is het verloop binnen het project beperkt gebleven.

Een overzicht en balans van de werkzaamheden in de periode 1985, 1986 en 1987 kan worden gegeven aan de hand van de ontwikkeling van de 3 kerntaken, te weten:

- individuele hulpverlening
- inspraakbegeleiding en voorlichting m.b.t. stadsvernieuwing
- organisatie-ontwikkeling en belangenbehartiging.

De tijdsbesteding aan uitvoerende taken is gemiddeld (bij een werkweek van 32 uur) 8 uur individuele hulpverlening, 8 uur stadsvernieuwing, 10 uur organisatie-ontwikkeling. De resterende 6 uur wordt besteed aan overleg, scholing en studie.

Individuele hulpverlening

Vast onderdeel van de werkzaamheden vormt een wekelijks spreekuur voor migranten in de buurtwinkel.

Uit een onderzoek naar de individuele hulpverlening (als bijlage opgenomen bij het verslag) blijkt dat de meeste vragen betrekking hebben over wonen/volkshuisvesting. Jaarlijks zijn er (vanuit de 15 migrantenopbouwwerkers die in het onderzoek zijn betrokken) 7500 hulpverleningskontakte. Van de spreekuren (in eigen taal) wordt vooral gebruik gemaakt door migranten van de 1e generatie.

De spreekuren voorzien in een grote behoefte. Niet alleen als kontaktmogelijkheid maar als een vorm van dienstverlening waaraan voorlopig blijvend behoefte bestaat, omdat de mensen in hun eigen taal te woord worden gestaan als dat nodig is.

Die mogelijkheid bestaat niet bij andere instanties voor maatschappelijke dienstverlening. Door de afbouw van de eerstelijns-taken van de Stichting Hulp Buitenlandse Werknemers is op dat terrein een leemte ontstaan waarin ten dele door de migrantenopbouwwerkers wordt voorzien,

In een aantal wijken vindt samenwerking plaats tussen migrantenopbouwwerker, maatschappelijk werk en sociaal raadslieden.

In de afgelopen tijd heeft het aksent t.a.v. individuele hulpverlening gelegen op uitvoerende taken en de opbouw van een goed functionerend spreekuur.

In de komende tijd is daarop een vervolg nodig in twee richtingen:

- ontwikkeling van samenwerking tussen instellingen t.a.v. de maatschappelijke dienstverlening van migranten
- signalering op stedelijk (en landelijk) nivo van problemen in regelgeving en het functioneren van instanties waarmee migranten worden gekonfronteerd.

Stadsvernieuwing

Naast inspraakbegeleiding (begeleidende taak in het planproces van renovatie en nieuwbouw) is het zwaartepunt van de taken m.b.t. stadsvernieuwing komen liggen bij informatie- en voorlichting.

Dit hangt samen met veranderingen in het stadsvernieuwingsproces dat steeds meer het karakter heeft gekregen van een produktieproces waarin weinig aanknopingspunten bestaan voor groepsvorming en beïnvloeding op het nivo van projecten en planteams.

De informatie- en voorlichtingstaak is met name gericht op de keuze van migranten om wel of niet deel te nemen in de stadsvernieuwing g, c.q. te kiezen voor renovatie, nieuwbouw of verhuizen naar een oudbouw-woning elders.

Het gaat daarbij om ingrijpende afwegingen waarbij niet alleen de verschillende regelingen en faciliteiten een rol spelen maar ook het perspectief van de betrokkenen t.a.v. hun verblijf en bestaan in Nederland.

De migrantenopbouwwerker vervult daarbij als vertrouwens- en kontaktpersoon een belangrijke rol.

Beleidsbeïnvloeding m.b.t. stadsvernieuwing vindt niet plaats op het nivo van projecten maar vanuit het centrale nivo binnen de bewonersorganisatie, de projektgroep en in toenemende mate op stedelijk nivo.

De migrantenopbouwwerkers verrichtten tot op heden hoofdzakelijk uitvoerende taken m.b.t. de stadsvernieuwing. Signalering en beleidsbeïnvloeding vindt incidenteel plaats.

Organisatie-ontwikkeling

Uitgangspunt t.a.v. organisatie-ontwikkeling vormt onderlinge groepsvorming van migranten en het verkrijgen van een eigen plek binnen de organisatie.

De vorm waarin en de noemer waarop dat gebeurt verschillen. Er zijn 3 patronen te onderscheiden in de organisatie-ontwikkeling die tot stand is gekomen.

- Werkgroepen

Meest gangbare model is een Turkse of Marokkaanse werkgroep, c.q. een werkgroep migranten, die onderdeel is van de bewonersorganisatie.

De werkgroep heeft het karakter van een overleggroep die problemen waarmee migranten worden geconfronteerd op verschillende terreinen bespreekt en in samenwerking met de bewonersorganisatie initiatieven ontwikkelt. Daarnaast organiseert de werkgroep ook sociaal-kulturele activiteiten.

- Sociaal kulturele verenigingen

In 2 wijken is gekozen voor het model van een zelfstandige sociaal kulturele vereniging met een eigen ontmoetingsruimte. De vereniging werkt nauw samen met de bewonersorganisatie en wordt ondersteund door de migrantenopbouwwerker. Sociaal-kulturele activiteiten worden georganiseerd in eigen beheer, t.a.v. andere zaken vindt directe samenwerking plaats met de bewonersorganisatie.

- Projekten

Derde model is een projektmatige aanpak, die voorhands niet gericht is op duurzame organisatie maar op tijdelijke groepsvorming rond een specifieke probleem. Het initiatief bij de werkwijze ligt sterk bij de migrantenopbouwwerker.

De noemers waarop groepsvorming plaatsvindt zijn uiteenlopend: remigratie, rechtspositie, onderwijs, voorzieningen in de wijk (m.n. voor jongeren).

Er bestaan grote verschillen tussen wijken t.a.v. de organisatieontwikkeling. In een aantal wijken is het bereik van de deelname aan werkgroepen en sociaal-kulturele vereniging groot, in andere wijken gaat het om een beginnende en kleinschalige ontwikkeling. Verschillen bestaan ook t.a.v. de mate waarin vanuit de bewonersorganisatie onderlinge groepsvorming van migranten wordt gestimuleerd, en bestaande werkwijzen en organisatiepatronen worden veranderd.

3. Voortzetting van het project

Eén van de doelstellingen van het project, de ontwikkeling van een professioneel kader van migranten, is gerealiseerd. Er is een groep gekwalificeerde opbouwwerkers werkzaam van Turkse, Marokkaanse en Kaap-Verdiese afkomst die een sleutelrol vervult als kontaktpersoon en "makelaar" tussen verschillende bevolkingsgroepen in de wijk, en als vertrouwenspersoon van groepen migranten.

De tweede doelstelling, organisatieontwikkeling en belangbehartiging, vergroten van de invloed van groepen migranten binnen bestaande machtsstructuren op wijknivo, is nog niet gerealiseerd.

We onderschrijven de konclusie van het evaluatie-onderzoek van T. van der Pennen dat "de migrantenopbouwwerkers nog onvoldoende zijn geïntegreerd in de bestaande institutionele netwerken".

Hetzelfde geldt voor de migranten.

Er zijn voorwaarden geschapen voor organisatieontwikkeling, signalering en beleidsbeïnvloeding en er is een begin mee gemaakt. Maar er is nog een lange weg te gaan.

De algemene konclusie luidt dan ook dat het migrantenopbouwwerk een structurele voorziening moet worden.

Er zal nog lange tijd behoeftte bestaan aan "specifieke aandacht vanuit algemene instellingen" voor de positie van migranten.

Voor het opbouwwerk is dit georganiseerd in de vorm van het project "Migranten, stadsvernieuwing en opbouwwerk". Soortgelijke ontwikkelingen zijn nodig vanuit andere instellingen en gemeentelijke diensten.

Specifieker kijkend naar de verschillende taken van het migrantenopbouwwerk zijn de volgende konclusies te trekken:

- individuele hulpverlening is een blijvend onderdeel van het takenpakket, ontwikkeling is nodig van samenwerking m.b.t. maatschappelijke dienstverlening t.a.v. migranten op wijknivo en van de signaleringsfunctie van het migrantenopbouwwerk.
 - informatie en voorlichting gericht op de afweging van migranten bij deelname aan de stadsvernieuwing vormt een kerntaak in stadsvernieuwingswijken.
- Ontwikkeling is nodig van signalering en beleidsbeïnvloeding.
- organisatieontwikkeling verkeert in verschillende wijken nog in een beginstadium.
- Een probleem- en projektgerichte aanpak biedt voorhands in veel wijken het meest perspektief.

Belangrijke faktor t.a.v. organisatie-ontwikkeling is dat ethniciteit en religie centrale noemers zijn van groepsvorming van migranten van de eerste generatie. De sterke toename van het aantal moskeeën in de afgelopen jaren spreekt wat dat betreft duidelijke taal.

Er bestaat, naast de moskee, behoefte aan andere organisatievormen die directer gericht zijn op problemen van migranten in de Nederlandse samenleving en op relaties tussen migranten en autochtonen.

Het gaat hierbij niet om konkurrerende organisatievormen maar om patronen die naast elkaar bestaan. Naast de oriëntatie op "eigen kring" biedt dit oriëntatiemogelijkheden voor groepen migranten buiten eigen kring.

Nieuwe probleemvelden die de komende jaren de inzet vragen van de migrantenopbouwwerkers zijn het onderwijs en de werkloosheid.

Er wordt inmiddels overleg gevoerd met het Samenwerkingsverband Rotterdam Werkt om te onderzoeken welke taken migrantenopbouwwerkers kunnen vervullen m.b.t. aktivering en motivering van langdurig werkloze migranten in toeleidingstrajekten naar de scholings- en werkervaringsprojecten van het S.R.W.

Niet alles kan echter tegelijk.

We staan voor de komende jaren een grotere differentiatie voor in de takenpakketten van de migrantenopbouwwerk.

Centraal element in de voortzetting van het project vormt het gegeven dat het gaat om een opbouwwerkfunktie op wijknivo.

In wijken waar de stadsvernieuwing de komende jaren nog op volle toeren voortgaat (de 2e ring) blijft grote behoefte bestaan aan de informatie- en voorlichtingstaak van de migrantenopbouwwerkers t.a.v. de stadsvernieuwing. Het takenpakket laat in die wijken geen uitbreiding toe. Een zekere mate van specialisatie op het terrein van de stadsvernieuwing is daarbij gewenst.

In wijken waar de stadsvernieuwing de komende tijd afloopt is ruimte binnen het takenpakket voor nieuwe aandachtspunten. Dat geldt op kortere of langere termijn in de le-ringswijken.

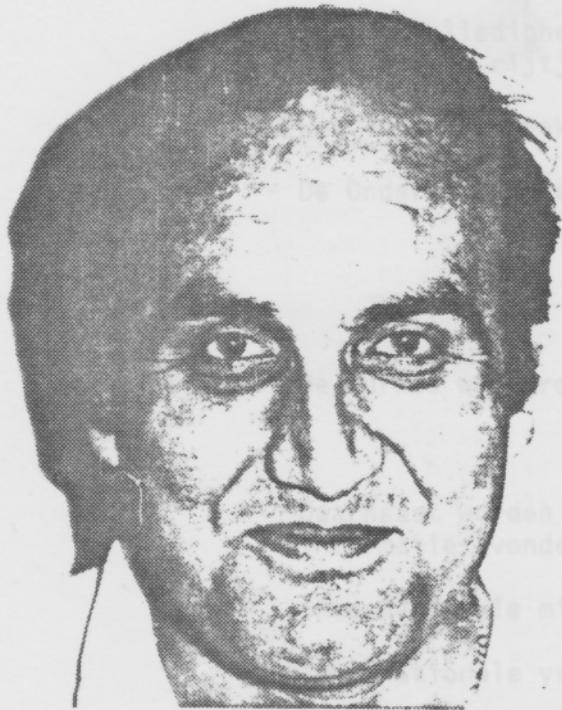
Naast taken m.b.t. individuele hulpverlening en organisatie-ontwikkeling vormt specifieke aandachtspunt in 2e-ringswijken voorlichting en advies m.b.t. de stadsvernieuwing en voor de le-ringswijken aktiverings- en begeleidingstaken t.a.v. langdurig werklozen.

Rapportage 1988

- x) Het Instituut Opbouwwerk Rotterdam is per 1 januari 1988 opgegaan in het Rotterdamse Instituut Bewonersondersteuning (RIO) waarin behalve het opbouwwerk ook de bewonersondersteuning in de stadsvernieuwing is ondergebracht.

In het personeelsbestand zijn in de afgelopen tijd enige wijzigingen opgetreden, te weten:

Ik ben Osman Dogan, geboren op 7 juli 1947 te Ankara in Turkije.
Sinds 1969 woon ik in Nederland.

Vanaf 1 november 1987 ben ik officieel als migranten opbouwwerker werkzaam bij de Aktiegroep het Oude Westen.

Ik ben hier Mustapha Aksu opgevolgd die 6 jaar lang het migranten opbouwwerk in het Oude Westen heeft ontwikkeld.

Zelf was ik al sinds 1979 vrijwilliger bij de aktiegroep. Ik deed toen wat vrijwilligerswerk zoals: tolken, vertaalwerk, folders uitdelen en meedraaien in verschillende activiteiten. Zoveel kon ik toen nog niet doen omdat ik in de haven werkte met onregelmatige diensten. In 1983 ben ik zelf gestart met de opleiding aan de Sociale Akademie, die ik nu heb afgerond.

Al reeds enige tijd was vanaf 1974 in de aktiegroep een discussie gaande hoe de buitenlandse buurtbewoners betrokken konden worden bij het wijkgebeuren. Verschillende pogingen zijn toen op weinig uitgelopen. Via de onderwijswinkel ontstond de grootste relatie met de migranten.

In 1978 heeft de aktiegroep principieel besloten dat de buitenlandse buurtbewoners aktief benaderd moesten worden. Onder andere waren vanaf die tijd de aktiegroepvergaderingen tweetalig en is er een Turkse werkgroep opgericht. Even nadien is Mustapha, die toen al vrijwilliger was, aangesteld.

Ik zal hier niet uitgebreid ingaan op de problemen die we in de praktijk zijn tegengekomen. In ieder geval was duidelijk dat als we kontakten wilden ontwikkelen met de migranten we een vertrouwensrelatie moesten creeëren. D.m.v. huisbezoeken, straatgesprekken maar bovenal de Individuele Hulpverlening d.m.v. spreekuren hebben die relaties een onderlinge bekendheid enorm verbeterd.

De activiteiten die toen snel ontwikkeld waren:

- Turkse werkgroep van turkse bewoners
- De Huuraktie
- Internationale Ontmoetingsdagen

In de loop der jaren hebben zich naast de Onderwijswinkel en de Aktiegroep ook de diverse instellingen in de wijk steeds meer oog gekregen voor de migranten. Op diverse terreinen zijn samenwerkingsverbanden of projecten ontstaan. De laatste tijd merken we wel dat de ontwikkelingen van de Moskeeën een halt toeroep aan de ingezette weg van belangenbehartiging en samenwerking tussen de migranten en nederlanders. Steeds meer migranten komen weer onder druk te staan van de normeringen van de Moskee besturen. Een ontwikkeling die wij met lede ogen aanzien en waar we ons tegen willen verzetten.

Voor de volledigheid lijkt het mij goed ons totale aktiviteiten-pakket op een rijtje te zetten:

- Het Turkse spreekuur
- De Onderwijsinkel
 - * Huiswerkklas
 - * Ouders op herhaling
 - * Taaldrukwerkplaats
 - * Nederlandse taallessen
 - * Alfabetisering
- De Turkse werkgroep
 - met themavergaderingen over
 - * onderwijs, remigratie, woonlasten, huisvesting, werkloosheid, verkiezingen.

Daarnaast worden door de Turkse werkgroep gezelligheids- en informatie-avonden georganiseerd.
- Internationale middagen
- Internationale vrouwendag
- Turkse vrouwengroep
- Turkse Muziekgroep

volgende internationale ontmoetings-

plein informatie volgt

■ Odeon en 20 april op het Jozef ■

middagen op 9 maart

Ondanks de aktiviteiten hebben we in deze afgelopen jaren ook belemmeringen gehad en zijn een aantal tegenstellingen duidelijker geworden.

In de beginfase was de grootste belemmering (nu veel minder) de onbekendheid op wijknivo met de belangenbehartiging onder de Turkse wijkbewoners.

Waarom het onbekend was, is een verhaal apart.

De buitenlandse werknelmers m.n. de Turken konden met problemen alleen terecht bij de zelforganisaties en bij de Stichting Hulp aan Buitenlandse Werknemers (SHBW). Dat wil zeggen een organisatiemodel op stedelijk nivo in plaats van een organisatie model op wijknivo. Ik denk dat, dat een hele grote overschakeling was van vertrouwen, wennen, begrippen enz.

Ook sociale controle speelt een grote rol hierbij, want men ging/gaat makkelijk naar het Hulp en Informatie Centrum (HIC) en naar SHBW dan naar de bewonersorganisatie die in de wijk gevestigd is en waar ook veel bewoners aanwezig zijn.

Ik ben er in mijn praktijkperiode in het Oude Westen achtergekomen dat ik met drie kategorieën Turkse bewoners te maken heb.

Deze kategorie Turkse wijkbewoners zijn:

De eerste kategorie.

De Turkse wijkbewoners die altijd komen en meewerken met alle soorten aktiviteiten (\pm 45% van de Turkse wijkbewoners)

De tweede kategorie

De Turkse wijkbewoners die komen wanneer ze problemen hebben (individuele hulp dus), maar die niet meedoelen als wij de problemen structureel aan willen pakken (bv. aktievoeren).

(\pm 15% van de totale Turkse wijkbewoners)

De derde kategorie.

De Turkse wijkbewoners die helemaal niets te maken willen hebben met de Aktiegroep (ultra rechtse mensen komen niet, maken wel mond-totmond anti-reclame tegen de aktiegroep).

Wat is de conclusie hieruit?

Waarom deze verdeeldheid onder de Turken? Ik denk echt niet dat het zomaar ontstaat. Ik weet zeker dat de Turkse organisaties hierbij een rol hebben gespeeld/spelen met hun jarenlang gevoerde eenzijdige werkzaamheden.

Want de doelen van de kategorale zelforganisaties zijn vaak eenzijdig politiek en/of religieus van aard.

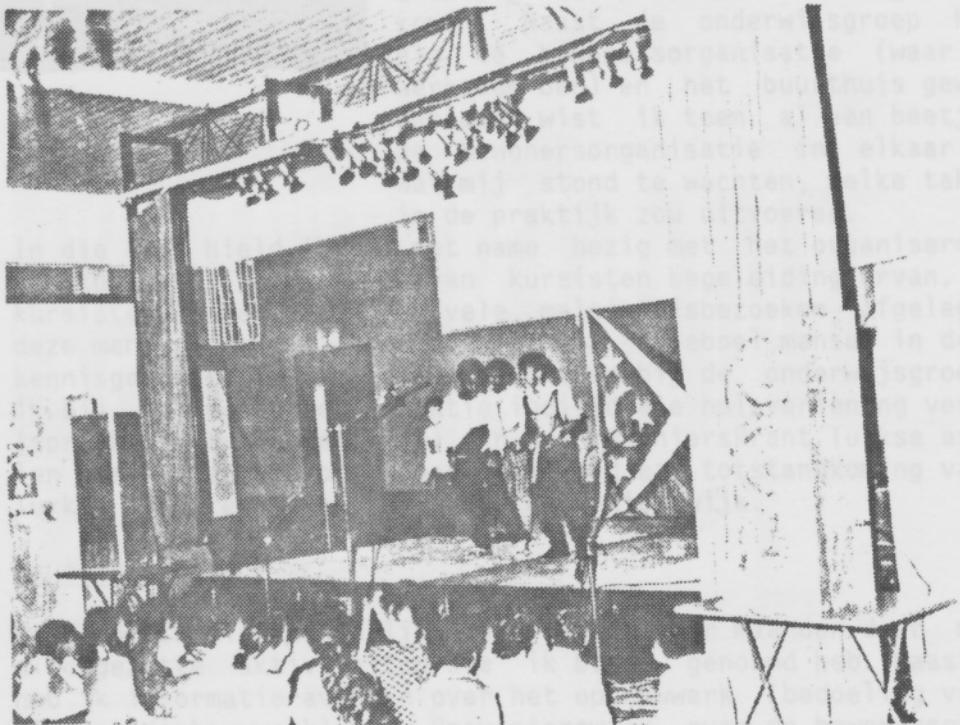
Er zijn nog vele tegenstellingen in de wijk die migrantenwerk belemmeren b.v.

- verschillende behoeften en belangen van de wijkbewoners
- subcultuur verschillen (ook onder de Turkse wijkbewoners)
- angst voor aantasting Hollands volksbuurtkultuur/leefpatroon
- angst voor assimilatie
- sociale religie (ook onder de nederlanders)
- religie
- onbekendheid met elkaars cultuur
- angst voor kritiek
- kommunikatie stoornissen
- wantrouwen
- de positie van de buitenlandse m.n., Turkse wijkbewoners.

Tot slot kan ik zeggen dat ik als een "eenzame fietser" zit tussen:

- a. mijn doelgroep die in 3 kategorieën is verdeeld.
- b. mijn instellingen die een eigen beleid heeft t.o.v. buitenlandse m.n. Turken
- c. de Nederlandse buurtbewoners die niets van migranten willen weten
- d. de wijkbewoners met andere nationaliteiten die andere behoeften hebben
- e. de gemeente Rotterdam die in hoog tempo bezuinigen wil
- f. de politieke partijen die gebruik wil maken van je bekendheid op wijknivo
- g. de zelforganisaties die gebruik wil maken van je bekendheid onder de Turkse mensen (gemeenteraadverkiezingen).

Maar ondanks alle tegenstellingen en belemmeringen is het migrantenwerk in het Oude Westen zich steeds verder aan het uitwerken en probeer daaruit een methodiek te ontwikkelen t.b.v. Turkse wijkbewoners in een oude stadswijk.

Ik ben M.Driss Tabghi, geboren op 19-6-1950 te Marokko. Sinds 1975 woon ik in Nederland.

Na enkele jaren ervaring op vrijwillige basis bij de bewonersorganisatie Oud-Charlois ben ik 4 jaar geleden als be-roepskracht aangenomen in de bovenge-noemde organisatie en ook bij de bewo-nersorganisaties Tarwewijk en Carnisse.

De voornaamste taak van de migrantenwer-ker was toen: inspraakbegeleiding en participatiebevordering van etnische minderheden binnen het stadsvernieuwings gebeuren en spreekuren.

In begin is gebleken dat de achterban veel meer achterstanden had op andere gebieden dan alleen de stadsvernieuwing, zoals hoge werkloosheid, weinige speci-fieke voorzieningen, geringe organisatie-graad etc.

Omdat er binnen de Marokkaanse gemeen-schap meer aan de hand is dan men aan-vankelijk dacht, is een taakafbakening noodzakelijk geworden en heeft ook plaats gevonden tijdens de eerste evaluatie na één jaar werken. Dit is gebeurd in over-leg met de drie betrokken bewonersorgani-saties en het IOR.

Er is afgesproken dat ik 80% van mijn tijd zou besteden in Oud-Charlois. Het grootste gedeelte hiervan moet aan opbouwwerk besteed worden. De resterende 20% is beschikbaar (op afroep) voor Carnisse en Tarwewijk ten behoeve van inspraakbegeleiding voor deze twee stadsvernieuwingswijken, waar de stadsvernieuwing pas begonnen is.

In de praktijk blijkt dat het migranten opbouwwerk een aanpak met een tweerichtingsverkeer is, waarbij de migranten opbouwwerker het verkeer moet regelen. Van de bewonersorganisatie-kant wordt vaak aan deze functie een andere inhoud gegeven dan wat er alge-meen onder migranten opbouwwerker verstaan kan worden. Daarnaast is er nog geen goede stedelijk afstemming op deze functie bij de verschillende bewonersorganisaties. Zo zien we bijvoorbeeld

- De ene wijk vult de functie in als tolk/vertaler bij Neder-landse spreekuren en voor de wijkkrant
- bij een andere wijk is de invalshoek de zelforganisatie van migranten
- ook zijn er wijken die in meer of mindere bedekte termen aangegeven nog niet zoveel te voelen voor de aanpak van het migranten opbouwwerk. Dit speelt vooral in wijken waar het werk "gedropt" is. Zonder dat er voldoende bedding is voor de komst van migranten opbouwwerkers.

De eerste aktiviteiten die ik gedaan heb waren de inspraakbegeleiding binnen de huidige renovatieprojecten en de nodige huisbezoeken die dat met zich meebrachten. Collectieve voorlichtingen voor wijkbewoners die betrokken zijn bij hetzelfde renovatieproject.

Spreekuren: één in elke van die 3 wijken. Dit was en is nog steeds belangrijk voor de volgende redenen:

- de opbouw van vertrouwensrelaties naar de Marokkaanse bewoners toe
- inventariseren van behoeften en wensen van de betrokken bewoners (vooronderzoek)
- de afbouw van categoriale hulpverlening tbv migranten is duidelijk terug te vinden in de druk bezochte spreekuren van de laatste tijd; maar daarvoor schijnt het spreekuur een zeer belangrijke rol te spelen met name voor de migranten uit de eerste generatie.

De getrokken conclusies uit de eerder genoemde evaluatie hebben ook geleid tot bepaalde concrete resultaten zoals:

- meer aandacht voor migranten opbouwwerk, er moeten hierin ook prioriteiten vastgesteld en keuzes gemaakt zijn. Er moet gekozen worden uit minstens 3 modellen.
- 1. binnenthalen van prominenten en disponibelen in de werkgroep Oud-Charlois. Deze mensen zitten er dan op persoonlijke titel. Hierdoor komt meestal de representativiteit in de knel.
- 2. oprichten van een aparte werkgroep migranten vanuit verschillende nationaliteiten. Haar aktiviteiten zullen dan beperkt zijn tot wat zich afspeelt binnen de bewonersorganisatie. Daardoor gaan zij een intermediaire functie vervullen tussen de werkgroep en hun achterban. Het gevaar van intermediair zijn is dat het kan gaan fungeren als buffer. Dan wordt een daadwerkelijk participatie in de weg gestaan.

3. Oprichten van een Marokkaanse zelforganisatie met een mobiliserende rol op alle fronten. Zo'n zelforganisatie kan zowel binnen als buiten de bewonersorganisatie opereren.

Ik heb voor het laatste model gekozen omdat:

- een democratische vertegenwoordiging mogelijk is
- er meer aandacht aan achterstanden besteed kan worden dan alleen maar binnen de bewonersorganisatie
- jongeren en vrouwen de mogelijkheid krijgen mee te participeren.

Iets wat absoluut onmogelijk is binnen de andere modellen.

- voor een goede kadervorming is het opzetten en runnen van een zelforganisatie een goede broedplaats voor kader onder migranten.

Bovendien kan een zelforganisatie heel goed dienen als tussenstation/thuishaven naar integratie met behoud van eigen cultuur normen en waarden. Zo is de Marokkaanse Culturele Vereniging Oud-Charlois (M.C.V.C) opgericht op 3/2/85 en heeft vele van de beoogde doelstellingen op zich genomen. Deze doelstellingen zijn in twee rollen te onderscheiden: informatieve rol en mobiliserende rol.

Informatieve rol

- verblijfsrecht
- gezinshereninging
- gezinsvorming
- toewijzingsbeleid
- belastingstelsel
- arbeidsrecht
- eigen bijdrage voor verschillende soorten van dienstverlening
- subsidemogelijkheden
- huurverhoging, puntenstelsel etc.
- stemrecht
- remigratieregeling
- strafstelling van het racisme en discriminatie

Want vele wetten en circulaires veranderen regelmatig. De informatie hierover bereikt de migranten niet of nauwelijks. Meestal worden zij in een te laat stadium ermee geconfronteerd.

Mobiliserende rol op de volgende gebieden

- onderwijsbeleid en de rol van de ouders hierin
- werven van vrijwilligers en stagiaires
- faciliteiten geven voor hen die zelfstandig willen gaan werken
- deelname aan baanlozenprojekten
- delegeren van vertegenwoordigers naar buiten toe om de standpunten van de Marokkaanse gemeenschap kenbaar te maken over beleidszaken en migrantenvraagstukken naar de gemeente, deelgemeente en andere welzijnsinstellingen.

Deze uitbreiding betekent ook dat ik met het gekozen bestuur moet vergaderen. Een bestuur die eigenlijk op hele andere criteria gekozen is, en heeft weinig of geen bestuurlijke ervaringen.

Gedurende anderhalf jaar, in afwachting van een geschikt onderdak heb ik het bestuur direct betrokken bij interne overleggen binnen de bewonersorganisatie. Iets wat nog nooit eerder gelukt is. Ook heb ik ze betrokken bij activiteiten rondom:

- subsidie-aanvragen
- onderhandelingen met de gemeente, de wethouder etnische minderheden, bureau migranten
- beleidszaken en welzijnsvraagstukken met andere instellingen in dit gebied.

Dat heb ik gedaan om ze de nodige ervaring te laten opdoen in vergadertechniek (notuleren, rapporteren, uitnodigen, organiseren). Maar vooral ook om te analyseren wat de specifieke problemen van de migranten zijn en hiervoor een juiste aanpak en strategie, toegesneden op de migranten, te ontwikkelen. En creatieve alternatieven bieden om elk verval van de organisatie op korte of lange termijn te voorkomen.

Het grootste en moeilijkste struikelblok blijft het werven van vrijwilligers onder de Marokkanen. De geschiktheid en animo zijn zeer gering. Gelukkig heb ik van de bewonersorganisatie de nodige ruimte en flexibiliteit gekregen om dit gebrek aan te pakken.

Inmiddels is een aantal Marokkaanse vrijwilligers gestimuleerd om deel te nemen aan verschillende kadercursussen georganiseerd door Stichting Stedelijk Organisatie voor Kadertraining op stedelijk nivo maar ook in cursussen op wijknivo georganiseerd door de bewonersorganisatie, buurt- en clubhuizen.

Wat mijn takenpakket betreft is zeer uiteenlopend en kan in twee delen gesplitst worden.

1. Hulpverleningen (spreekuren) hierin kom ik de volgende zaken tegen:

- Gemeentelijke Sociale Dienst; uitkeringen, bijstand
- Gemeenschappelijke Medische Dienst ivm afkeuringen, WAO, AAW uitkeringen
- Rechtswinkel; ontslag, verzekeringen
- Maatschappelijk werk; gezinsproblemen, echtscheiding
- Artsen; gezondheid, alcohol, drugs
- Advocaten; rechtszaken, huisuitzetting en deurwaarder
- Woonruimtezaken en Volkshuisvesting; subsidiezaken, bewijs van inschrijving, woonvergunning
- Politie; overtredingen, diefstal en overlast.

De hulpverlening is dit jaar duidelijk toegenomen ivm de afbouw van categoriale hulpverlening bij de SBWR.

2. Tweede gedeelte van mijn takenpakket bestaat uit:

- Type en vertaalwerk voor de buurtkrant
- Inspiraakbegeleiding rondom de stadsvernieuwingsactiviteiten
- Bijwonen van het beroepskrachtenoverleg
- Bijwonen van buurtwinkeliersoverleg (incl. vrijwilligers)
- Bijwonen van werkgroepbijeenkomsten

- Bijwonen van scholingsbijeenkomsten bij het IOR
- Organiseren van algemene voorlichtingsavonden rond thema's als:
 - * subsidiemogelijkheden
 - * woonlasten
 - * onderwijs
 - * remigratie